

# SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

## KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.  
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,  
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton, reggel,  
NAGY FÉLÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre . . . . . 1 frt 30 kr.  
Félévre . . . . . 2 „ 50 „

## A megyékről.

I.

(—á. Sz.) Mi, kik azon kornak vagyunk szülöttei, melynek ifjúsága, kikerülve az iskolából, csakis a magány-munkálkodásra vala utasítva; mi, kik sem Kölesey lánglelkű serkentő szónoklatait, sem a lánczravert oroszánynak, Wesselényinek, viharszerű felzúdulásait nem hallgathatók, csak a naplókban és kézikönyvekben olvashatók: ha most egyik-másik megyegyűlésen megjelenünk s végig nézünk, végig éljük a marchalisok 3—4 napját, olyszzerű helyzetbe jutunk, mint az egyszeri gyermek, ki 10 éves koráig mindig sovárogyva nézte az asztalnál, midőn a felnőttek nagy étvágygyal ették a halat, s kész lett volna talán egész ebédjét odaadni egy falatért a tiltott gyümölcsből, s mikor aztán, 10-ik évét betöltve, neki is szabad volt az annyit sovárgott eledelt megízlelni: nagy boszankodva csapta le villáját, hogy hát ezt az ételt kívánta ő oly sokáig? Ez ugyan nem érdemelte meg azt a nagy várakozást, s nem is evett soha többet halat.

Örökösen hallottuk magasztalva emlegettetni a megyéket; „az ősi alkotmány védbástyái“, — „a szabadság biztosítékai“ s több ilyen erős kifejezéseket egyenértékűeknek tanultunk a megyével.

S most, midőn módunk van nekünk, az új nemzedéknek is e bálványokkal színről-szinre megismerkedhetni: szinte kedvünk volna fölkiáltani az adoma gyermekével, hogy hát ezt kívántuk mi oly sokáig?

E cikk írójának — vagyoni állásánál fogva — módja van két szék marchalisain jelen lehetni: Aranyosszék és Marossszék gyakran látta őt évnegyedes gyűlésein, s mi, bár az igénytelen felszólaló szerepét is csak nagy ritkán vittük e gyűléseken: a tapasztalatra fektetett elmélkedést a leglelküsimeretesebben folytatók éveken keresztül, mielőtt e cikkek megírásához kezdtünk volna. Szabadjon tehát, nem annyira támadólag, mint inkább saját aggodalmainkat felfejtőleg elmondani szerény nézetünket a megyékről, úgy, a miként mi azokat felfogjuk a jelenben, a múltban és a jövőben.

A megyék, úgy, a miként azok jelenleg érvényben vannak, alig valamivel többek, mint „egy jól elkészített vasas szekér“, melyhez tehát egy szög sem kell már, csak az a baj, hogy a kerék-kötő folytonosan meg van kötve, s így a szekér sehogy sem haladhat.

Ez a kerék-kötő maga a bizottmányi gyűlés.

Ha visszatekintek p. o. Marossszék legközelebb lefolyt évnegyedes gyűlésére — melyhez a többiek s a más megyebeliék úgy hasonlítanak, mint egyik tojás a másikhoz — úgy találom, hogy ama gyűlés vagy igen tág, vagy igen szűk, de nem illő hatáskörü.

Mert milyen az arculatjuk e gyűléseknek?

Az elnök megnyitja a gyűlést. Meg-eljeneznek.

A jegyző felolvass egy csomó miniszterialis rendeletet. A helyesli azokat; az egyik B elegiacus; a másik B martialis, a harmadik B vizenyős hangon replikáz ellenők vagy mellettők. A C-k, D-k leegész a V-kig ugyan ezt teszik s a végén, a szerint, a mint a megye jobb- vagy baloldali többségből áll, tudomásul veszszük (tisztelettel, köszönettel, ahoztartás végett stb) vagy pedig ad acta tesszük, (remonstralunk, feliratozunk stb.)

Vagy parancsol nekünk, megyéknek, az a miniszterium, vagy nem. Ha igen: ok nélkül eldikezióunk egy csomó szép időt (lásd a „Sz. H.“ 33-dik sz. 142-dik lapját, hol egy szűk hasábockán az évnegyedes gyűlés egy egész napi munkálkodása elő van adva) s ez esetben hatáskörünk igen tág. Ha pedig nem parancsol, s jogunk van rendeleteit félretenni: akkor jogtalanul szűkre van szabva hatáskörünk, mert, a mint a Királyhágón tuli egynehány megye példája bizonyítja, hiában tesszük félre a m. rendeleteket, mert eljön a királyi biztos, feloszlat bennünket s a rendeletet végrehajtja.

A kérdés tehát, ezuttal, mindenütt azon fordul meg, hogy melyik párthoz tartozik a megye többsége. De ez s ez a különös — bár merre dőljön el e kérdés: a megyékre vonatkozólag különbséget nem tesz a dolgon, mert az egyik esetben ok-

nélkülivé, azaz feleslegessé, a második esetben elégtelenné válik az egész intézmény. Magától értetődik, hogy e reflexiókat csak is az országos és nem a tisztán kebli dolgokra kívánjuk értetni, mert ezekre nézve — anynyira a menyynyire — csak-ugyan haszonnal működnek és járnak el a megyék, jelenlegi állásukban, habár, a fennebb érintett m. széki évnegyedes gyűlés p. o. már 4-dikszer tanácskozott hosszú órákon keresztül a marossszéki utak tárgyában, s mindannyiszor vagy sikertelenül, vagy pedig nagyon is kevés sikerrel.

Elmélkedésünk tehát oda megy ki, hogy a megyék, a mint ma állanak, akár elfogadják, akár visszautasítsák a miniszterium rendeleteit: a legjobb esetben főlősleges tág hatáskörrel bírnak, — a legrosszabban pedig oly szűkkel, mely a netalán jogos igényeket ki nem elégítheti.

Igy vagyunk most. Hogy voltak régen?

## Korszerű indítványok.

II.

T. szerkesztő ur! Mint látja, kicsinyeszerű tárgyakkal foglalkozom; és valóban! bár egyszer — fölhagyva a magasb politika kizárólagos üzésével — foglank már a kisebbszerű socialis érdekek nagyobb mérvbeni felkarolásához is. Igaz, hogy a magasb politika üzése nemzetünknek, mely 300 évig léteért vala kénytelen küzdeni, igen is szükséges volt, de miután élete és független államisága Európa jelen körülményeihez képest biztosítva van; ideje már, hogy a folytonos politizálást a parlamentre bizva és magunknak csak szükség esetére föntartva, a berendezéshez, még pedig a legutolsó rétegekig le, hozzá fogjunk. Mily szép és üdvös volna például, ha városunkban az „Egyenlőség Kőr“ a főczélt, melyért keletkezett, szem előtt tartva, az ipar- és kereskedés terén felolvasásokat tartatna azon tagjaival, kik ahoz értenek\*); ha a „Casino“ azon szép eszméknek valóításán tovább munkálkodnék, melyeket érdemes elnöke az ez évi közgyűlésben mondott beköszöntőjében oly ékesszólóan felhozott; ha et cetera, et cetera.

S hogy jó példát mutassak, (ha a közlegénynek is szabad erre hivatkozni), magam is e II. cikkemben egy kicsinyeszerű tárgyat akarok érinteni, mely nagyon távol áll a magas politikától és a társaság szerényebb rétegeit illeti;

\*) A minap egy itteni iparos így szóla: „Mire való az az iparkamara, már arra is adót fizessünk? Vajon nem volna-e kívánatos, hogy a kolozsvári kamara is közölné és valamely laphoz mellékelné üléseinek jegyzőkönyvét, mint a brassói? A brassói kamara igazán képviseli területének ipar- és kereskedelmi ügyeit.“

de azért a fönnemlített elvek után — úgy hiszem — mégis hasznos lehet.

Tudva van, hogy az erdélyi ember azt gondolja, hogy káposztát csak Lámkeréken és Váslábon, hagymát csak Szász-Régenben, dohányt csak Szemerján és Fogarasban, dinnyét csak M. Vásárhelyen lehet termeszteni. Innen van, hogy több falun át utazhatni nyáron a nélkül, hogy az ember bár egy fő hagymát, annál kevésbé valami konyhaveteményt láthatna, pedig e vetemények termesztése nem csak a földész éléskamaráját gazdagítaná, hanem jövedelmi forrásait is szaporítaná. E jelenség főoka abban rejlik, a mit deáklul így szoktunk kifejezni: „ignoti nulla cupido“, azaz: nem érdekel, a mihez nem értünk.

V. K., ki legjobb barátaim egyike és ez elvekre nézve velem tökéletesen egyetért, e baj kisértésbeni orvoslása végett egy kis konyhakertészi Kátét szerkesztett iskolába járó leánykáink számára.\*) Imreh Sándor ur ki is nyomatta csi-nosan. Oda megy ki tehát hosszú beszédemnek veleje, hogy e kis könyvet — ha czélszerűnek találhatjuk — terjesszük; általa oda vihetnők a dolgot, hogy — legalább székünkben — egy család se találtsék, mely, ha kerttel bir, a szükséges konyhaveteményeket maga ne termesztethetné. Igérem, hogy oly gyermekbarátnak, ki valamely falusi leányiskola számára tiz példányt vesz, a tizenegyediket ajándéklul szerezem meg.

Első cikkemben tett fogadásomat illetőleg jelentem a t. szerkesztő urnak, hogy amaz indítvány a nagy-erneyi K.-községben már életbe léptetett, a 100 frtot adományozó pedig t. cz. Horváth Ferencz ur. Éljen!

Ompolyi.

## Országgyűlés.

X.

A képviselőház X-dik ülése máj. 10-én. Elnök bejelenti a beérkezett irományokat, nevezetesen:

A horvát országgyűlésnek átíratát, melyben felhívja a magyar országgyűlést, hogy a közös hadi minisztériumtól a pétervárad és brodi határőrvédelmi ezredek 30,000 hold erdőnek szándékozott eladását addig gátolja, míg az említett királyságok országgyűlésétől a kiegyezési törvény 8. §. rendelete szerint a felett engedélyt nem szerez. — Továbbá a horv. országgyűlés elnökének vasutra vonatkozó átíratát, melyben a felsorolt vonalok pártfogása kéretik, végül ugyanazon elnök Eszék várerősségének lerombolását is kéri. Közép-Szlónok kérvényét, hogy a szamosvidéki vasut-vonal más irányban vezettessék. Végül bemutatja Buttyány László kövárvidéki képviselő megbízó levelét, és a Reinhardt Varga kérelmét a 49-ben szolgáltatott bakancsok költségének megtérítéseért.

Elnök felszólítja a két helyen megválasztottakat nyilatkozattételre.

Madarász József a csákvári kerület képviselőségéről mond le, Babes V. pedig a torontálmezei sz.-miklósi. — Mindkét kerületben új választás rendeltetik el.

Antalfi K. mint az állandó bizottság előadója jelentést tesz. E szerint Tisza László és Maller Miksa (horvát) véglegesen, Degenfeld Gusztáv gr. és Szatmáry László a 30 nap fenntartásával igazoltatnak, mint ilyenek az elnök által az osztályokba osztatnak. Maller M. és Degenfeld a 9-be, Szatmáry L. a 3-ba és Tisza László a 4-ik osztályba jutott.

A czél Péter a gazdasági bizottság részéről tesz jelentést, mely véleményét ad a ház hivatalnokainak rendszeresítésére nézve. A ház kinyomatását rendelte el. Az aprilisi költségvetés elfogadtatott.

Ezután a válaszfelirati bizottságra adattak be a szavazatok. Megválasztottak: Bezzerédy László, Bittó István, Deák F., Gajzágó Salamon, Horváth M., Majláth Ist., Pejácsevics L. gr., Pulszky F. Zsedényi Ede.

\*) Az érintett mű címe: „A kis konyhakertész-nő, vagy a konyhavetemények termesztésének alapvonalai. A m.-vásárhelyi r. kath. leányiskola számára, szerkesztette V. K. Maros-Vásárhelyt, nyomtatta Imreh Sándor, az ev. ref. főtan. betűivel. Árja?

A szélsőbalok üres jegyekkel szavaztak. Megkímélhették volna magukat a fáradságtól.

XI.

A felsőház máj. 11-én tartott ülésében elnök bejelenti az elmaradhatási kérvények egy egész végtelen sorozatát. A fiumei regn. deputatio újjáalakítása levén szükséges a képviselőházban bekövetkezett változások folytán, elnök felhívja a házat, hogy a maga részéről is intézkedjék ez iránt. A ház az eddigiek megtagyása mellett nyilatkozik. Tagja tehát a deputatiónak a felsőház részéről: gr. Majláth Antal; póttag: Szögyényi László.

Tomcsányi felszólal az állandó bizottságok ügyében, s előadja, hogy egy jogügyi 17 tagu, egy pénzügyi 14 tagu, és egy közlekedés-ügyi 10 tagu bizottság volna megválasztandó.

A jövő ülés napirendjére tűzetik. Beadtnak ezután a szavazatok a 9 tagu bizottságra, mely a múlt ülésben a házszabályok revidálása ügyében kiküldetni határozottatott.

A választás eredménye a jövő ülésben fog közzététetni.

## Brutus, alszól?

Azt hiszem, senki sem fogja merészségnek tartani részemről azt, ha egy korszerű eszmét — mely sokak előtt kissé már a dohos szagot hordja magán — szellőztetni fogok. E korszerű eszme: a városunkban felállítandó „lövész-torna-egylet“ eszméje. De kezdjük a legelején.

Mintegy másfél évvel ezelőtt, gr. Toldalagi Zsigmond fejében egy eszme kapott lángra; az eszme szép, korszerű és mindenekfelett üdös: egy lövész-torna-egylet felállítása. Az indítványozó összehozta városunk néhány ifját, kiválogatva őket oly módon, hogy egyik osztály se vethessen szemére semmit; indítványát elterjeszté, s nem sokára megindultak az aláíratások. Rövid idő alatt oly összeg lett előjegyezve, mely az eszme valószínűsítését lehetővé tette. Erre egy bizottmány kidolgozta az alapszabályokat, a bizottmánynak szerkesztő ur is tagja volt. Nem sokára megérkeztek az alapszabályok megerősítő, s ekkor a tisztviselők választattak meg. E tény képezte a dolognak forduló, t. i. rosra forduló pontját. Az elnök id. gr. Teleki Sámuel lett,

Gróf T. Zs. az indítványozó ez időtől fogva visszalépett a dolog éléről; a pártolók rövid idő múlva ellankadtak, habár már a helyiség kiszemelésével és az épületek tervrajzával is készen voltak. Ez idő alatt az eszme mély — reméljük nem örök — álomban szendereg.

Mig a gyűlések folytak, hallottunk igen sok szép orációt, melyekből soha sem maradt ki az eszme szépségének, üdvösségének felemléstése s fájdalom, most épen azok hallgatnak legmélyebben, kik akkor legszebben beszéltek; vagy talán a sok politizálás, a követválasztások eredménye az a lakat, mely szájukra nehezült? ezt nem szabad hinned, hiszen egy lövész-torna-egylet létesítése még soh'sem függött attól, hogy jobb, vagy balpárti képviselőink lesznek-e az országgyűlésen.

Valóban, hirtelenében azt sem tudjuk, hogy kit hibáztassunk e fontos kérdés elodázásaért, — a hibáztatandók közül szerkesztő urat, ki az eszme helyességét rövid ideig tartó részvéte által eléggé kijelentette, — sem véve ki. \*) A korelnök és jegyző, hivatásukhoz nem méltóan, valóban elhanyagolták kötelességüket, nem is említve azokat, kik az indítványozót az első percekben oly hévvel támogatták; vagy talán az indítványozó lehangozása ragályként szaladt végig mindnyájukon? Ennek ellenkezőjét szabadjon hinned, valamint azt is, hogy jelen felszólalásom nem eredménytelenül foglal helyet e lap hasábjain, annyi eredménye legalább bizonyosan van, hogy e fontos kérdés szönyegre hozásával

\*) Mi, csekély tehetségünkkel, csatlakoztunk a helyes indítványhoz; résztvettünk az aláírásban; közreműködünk az alapszabályok kidolgozásában, de hivatásunk nem terjedt tovább. Ime e részben minket is vádló, cikk közreadásával bebizonyítjuk, hogy az eszmét most is helyeseli, azonban vezér- vagy csak vezető-szerpet is, nem igényeltünk s nem igényelhetünk magunknak ez ügyben, a mi egészen a kezdeményező joga és kötelessége. Szerk.

saját lelkiismeretem megnyugtására tettem valamit.

És most ismétlem: Brutus, alszól?

Egy alapító tag.

## Lajtántuli dolgok.

†† Április 24-én, egyik bécsi lapban azon közlemény jelent meg, hogy a nyugdíjozott katonatisztek által letett házassági biztosítékok jelenleg nincsenek meg, hanem az állam czéljaira 1859-ben elköltettek. E közleményt több bécsi és pesti lap is átvette. A pestiek közül némelyik, már azt is kiszámította, hogy ennek következtében, hazánkra mily nagy vesztes terhe sulyosult. Most e közlemény helyre igazítása s az illető letéteményező felek megnyugtása végett, a hivatalos lap, nem hivatalos rovatában, egy cikk kimutatja, hogy az egész közlemény teljesen alaptalan, s a kormány részéről, általában semmi nehézség sem forog fenn az iránt, hogy az illető biztosítékosok igényei kiegészítenek, mihelyt a kezességi kötelek megszűnik, s a biztosítéki érték visszaadása közigazgatási úton elrendeltetik. Különben ez összeg egy f. évi május 4-iki hivatalos kimutatás szerint 69 millió forintnál többre megy.

A birodalmi tanácsosai hétfőn közöltetett, hogy a császár pénteken este fogadja, s szombaton d. e. 11 órakor s annak ez ülésszakát trónbeszéddel befogja zárni.

Ugyan ez ülésben fogadtattak el: az újvasutak adómentességére; s az 1869-ki hadjuttalék ujonczozásának megszüntetésére vonatkozó törvényjavaslatok.

Az urakháza hétfői ülésében, a népiskolai törvény, részletes vita után változatlanul elfogadtatott.

## KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A választási mozgalom napról-napra nagyobb hullámokat vet. Darabig a kormány figyelő állást foglalt el. Várta, előbb hadd fáradjanak ki ellenzéki jelöltek és választók. A választásokat tartani nem szabad. Ezen időben akarta kifejezni a kormány egész tevékenységét. A hírlapok legalább így okoskodtak. Most azonban a belügyminiszter hivatalosan rendelkezik a választási gyűlésekről, programok közzétévéséről, s a választások keresztül viteléről. Egy más rendelet a praefektet értesíti, hogy a hivatalos jelölteket elvben ugyan fenn kell tartani, azonban kivétel alkal-mával, helyet kell engedni a nem kormány ellenes jelöltnék. Ezeken kívül a Tiers-pártiakat sem ellenzi a kormány.

Általában meglegszik, ha a jelöltek dynastikus érzelműek, s nem kívánja, hogy a kormány feltétlen hívei legyenek.

Közelebbről a császár és császárné meglátogatták Chartresben a gazdasági kiállítást. A polgármester üdvözlő szavaira a császár megemlékezett azon kedvező fogadtatásról, melyben őt, mint elnököt, 20 évvel ezelőtt Chartres városa részesíté, s így folytatá: „Itt hivatkoztam akkoron először a békülékenységre; ma, 17 évi nyugalom és jóllét után, ugyanazon szavakkal mondom, de több nyomaték és bizalommal. Felhívom a minden pártbeli tisztelt földbirtokos-ságot, támogassák a kormányt szabadelvű pályáján, és segítsék azt az általános szavazás rendíthetlen művét fenyegető szenvedélyek elleni küzdésben. Nem kétfelm, hogy a nép a közelgő választásoknál millió férfiakat fog a civilizatori feladattal megbizni. Számítok Chartres lakósa-ira, mert egy részét képezik azon 8 millió francziának, kik immár harmadszor adják hazafias hévtől vezérlett szavazataikat. Valódi hazaszeretet legjobb biztosítéka a rendnek, haladásnak és szabadságnak.“

Különben a politikai hírek Párisból békés természetűek. És ezen még azon esetben is lehet örvendeni, ha csak a választásokat megelőző kortesfogás lenne. Igen, mert az, hogy fensőbb körökben jónak látják ily békés híreket terjeszteni a közönség jóakarata megnyerésére, illetőleg megtartására, a nép békés hangulatát tanúsítja. Kormányi közegek jelentik, hogy a chalonsi

tábor felosztása után mindazokat hazabocsátják, kiknek szolgálati ideje a jövő év deczemberében telik ki. Ezen intézkedés következtében 45,000 fővel szállíthatnák le a hadsereg létszáma.

**OLASZORSZÁG.** Flórenczben miniszterválság történt. Manóbreá, miniszterelnök, az egész miniszterium nevében beadta lemondását, új alakításával ugyancsak ő bizatott meg.

Egyik olasz lap szerint ismét történtek befogatások, a Mazzinista mozgalmak következtében. Az összeesküvők rejtelyein 70,000 frankot találtak aranyban. Ezzel összefüggőleg megemlítjük, hogy a svájci szövetségtanács jó-nak látta Mazzinist s pártthiveit kiutasítani, az Olaszországgal határos kantonokból.

**POROSZORSZÁG.** A porosz félhivatalos lap ugyancsak sokat bajlódik a mi ügyeinkkel. Darabig azon kesergett, hogy Magyarországnak a birodalom külügyeiben nincs meg a kellő befolyása. Majd panszláv mumussal ijesztgetett. Közlebből az ellenzékéről írat magának alap-talan dolgokat. Szerinte a szélsőbal elhatározta, a balközéppel való fusiot, s most az ellenzék egyhangulag fog szavazni minden kérdésben. E tény nagyfontosságúnak látja, a kisebbségi szavazatok erkölcsi jelentőségét illetőleg.

Ezen sokfélekép nyilvánított nagy figyelemre, mi is csak azt mondhatjuk, mit Aesopus embere hajdon az öreg menyétnek, mely jó szolgálatát hozta elé az egerek üldözése által: szép lenne, ha a mi javunkért tenné, de minthogy csak azért történik a sok „port a szemébe“, hogy a zavarosban majd egyik, vagy másik német tartományt horgára kerithesse, legjobb lenne, ha békét hagyna nekünk. Mikor szükségünk lett volna segélyre, nem is tudott rólunk. Mikor akart segíteni, neki volt szüksége reánk.

## VEGYES.

\* **Hivatalos.** Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán a pesti királyi ítélőtáblához elnökül: Fábry István hétszemélynököt; tanácselnökül pedig Zsivora György hétszemélynököt; Szabó Sámuel igazságügyminiszteri tanácsost; Szmrécányi Jánost, a tiszántúli kerületi tábla elnökét; Urbanovszky Jusztin hétszemélynököt; Nyeviczkey József országbírói ítélőmestert; Perlaky János, királyi ítélőtáblám közbíráját, és Fülöp Lipót ügyvédet ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1869. évi máj. hó 1-én.

Ferencz József, s. k.

Horvát Boldizsár, s. k.

Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztésére a pesti kir. ítélőtáblához rendes bírákká: Beke János, Végh Ignác, Monaszerly Sándor, Blastkovics Kálmán, Csácskó Imre, Bovánkovics József, Pápay Károly, Ferenczy Ferencz, Nagy Samu, Massirevics Samu, Balló Mihály, Marschalko Leó, Haris György, Beöthy Zsigmond, Ráth György, Tölgyesy Károly, Perczel Béla, Dimist Emil, Herczeg Sándor, Wettstein Antal, Kudlik István, Burián Imre, Illucz-Oláh János, Mersics Miklós, Aszt Nádor és Bogdán László, eddigi kir. táb. bírákat; továbbá Tóth Elek, a pesti e. b. váltótörvényszék bíráját; Horváth László, Fehérmegye első alispánját; Csillagh Benő, igazságügyminiszteri titkár; Argórasztó Miklós, sz. kir. Pest városa főbíráját; Nagy Imre, a dunántúli ker. tábla ezimzetes ülnökét; Barta Béla, pozsonyi jogakadémiai tanárt; Matyasovszky Lipót, Barsmegye és Kállai Adolf, Szabolcsmegye 2-od alispánját; Csorda Bódog, sz. kir. Szabadka városa főbíráját; Sárkány József, pesti és Plainier Antal, pécsi ügyvédek; Ferenczy János, kir. ügyigazgatósági ügyész; Csik András, ügyvéd; Horváth Illés, hétszemélyes táblai tanácsjegyzőt és segédelőadót; Lendvay József, Osváld Sándor, Csernák Béla, Dobos József és Szabó Ágoston, kir. táblai titkárokat és segédelőadókat; számfelületi bírákká

pedig: Szentmihályi István, pesti ügyvédet, és Veszprémi János, a tiszántúli ker. tábla előadó-jegyzőjét — ezennel kinevezem.

Kelt Budán, 1869. évi május hó 10-én.

Ferencz József, s. k.

Horvát Boldizsár, s. k.

\* **A máj. 12-iki nagy zápor** nem mindentűt volt oly áldást hozó, mint nálunk városiaknál. Így a Nyárad-völgy jobboldalán romboló jégesővel vegyest hullott alá; elverte Ákosfalva alját, Cserefalvát egészen, Folyfalva felső határát és pedig oly erővel, hogy a fagytól megkímélt szőlő-rügyeket is letördelte; a hegyi patakok is sok kárt tettek áradásukkal, sőt néhol a Nyárad is. Különös, hogy a Nyárad balpartján eső sem hullott.

\* **Kövessy Ede**, az első magyar bűvész, ki szép nevet szerzett magának, tegnap városunkba érkezett s a közelebbi napokban megkezdí érdekes bűvészeti előadásait. Kövessy ügyessége és szemfényvesztő gyorsasága által már maga képes volna szép számu közönséget biztosítani előadásainak, de azon körülmény, hogy a bevétel egy részét hazafias jótékony czélokra szánja: még kétségtelenebbé teszi számára a közönség pártfogását. Alkalmunk volt azon hivatalos nyugtákat végig lapozni, melyeket az illető hatóságok állítottak ki, az ország legkülönbözőbb helyein, hol az aradi 13 vértanú emlékszobrára 1100 frtot bűvölt össze. Ujabbán a városunkban felállítandó Bem-szobor javára szánta bevételei felét, s ily előadásokat már tartott is M.-Pécskán (8 ft), Palotán (6 ft), Nagylakon (10 ft 90 kr.) Holdmezővásárhelytől (8 ft) Szentesen (8 ft), Déván (5 ft), Hátszegen (7 ft), Alvinczen (5 ft), Szászvárostól (8 ft), Sepsi-Szentgyörgyötől (10 ft), mintegy 75 frtnyi összeget juttatva Bem-szobrunkra. Bizalommal ajánlhatjuk tehát t. közönségünk figyelmébe az első magyar bűvészt.

\* **Egy új pénz-intézet** keletkezéséről irhatunk, a legbiztosabb forrás után. Báró Huszár Károly régóta fáradozik egy kereskedelmi és hitelbank létrehozásán. Ez ügy már anynyira ért, hogy az alaptőke több nagybirtokos, kereskedő s tekintélyes részben az angol-magyar bank által fedezve van; az alapszabályok elkészülve, már csak a miniszterialis megerősítésre várnak. A kezdeményező n. bárónak különösen vidékünk tartozik nagy bálával, miután a társulat székhelye Maros-Vásárhely leendő, s a közeledő vasút előre láthatólag nagyobb vállalkozási kedvet keltvén nálunk is: az olcsó pénz módot nyujtand az életrevaló székely népnek a keletkezendő vállalatokban résztvehetni, s evel anyagi jóllétét hathatósan emelni. A kormányi engedély mielőbbi megnyerésének biztos kilátással nézünk elébe.

\* **Az erdélyrészi követek**, b. Kemény Gábor, gy.-fehérvári képviselő, indítványára értekezletet tartottak, melyen h. Gál János indítványozta, hogy az erdélyrészi képviselők nyujtsanak be a kormányhoz emlékiratot, melyben „az erdélyi ügyek“ elhagyott állapota fejtsék föl. Az értekezlet többsége azonban nem ismer külön „erdélyi ügyeket“ s így a memorandum testületi benyujtása elmarad. Nagy Sámuel, Marosszék alkerületi képviselője pedig a honvéd főparancsnokság székhelyének Maros-Vásárhelyre való áttételének pártolását indítványozta ugyanez értekezleten. E kérdés tárgyalása egy később tartandó összejövetelre halasztatott.

\* **A „M. P.“ ujságolása** szerint a m.-vásárhelyi k. tábla elnöke b. Apor Károly, egyik alelnöke Mikó Mihály, közigazgatója Nagy Sámuel lenne. Ugyan e tudósító Antalfy Károlynak

adományozza az udvarhely-csik-háromszéki tanfelügyelőséget. Fides penes auctorem.

\* **Hrabovszky György**, volt honvéd-alvezredes — egykor a Bem segélyére rendelt csapat vezére, s a piski-i csatában egyik lényeges tényező — ápril 28-án, rövid betegség után Tisza-Derzsen meghalt

\* **Az országgyűlési hivatalnokok** fizetése, a képviselőház gazdasági bizottságának előterjesztése szerint lenne: 1 irodaigazgató 1800 frt fizetés és 300 frt szálláspénz; 1 levéltárnok, 1300 frt és 200 frt lakáspénz; 1 pénztárnok, 1 igtató, 1 kiadó és 1 elnöki fogalmazó, mindnyájan 1200 frt fizetés és 200 frt szálláspénzzel. Továbbá 4 rendes írnok, kettő közülök 800 frt és 200 frt szálláspénz; kettő 600 frt és 200 ft szálláspénz mellett; egy háznagyi-segéd 1200 frttal és lakással természetben; 1 háznagyi írnok 800 frt fizetés és 200 frt szálláspénz; 1 fő-terembiztos 1000 frt, 1 terembiztos 900 frt, és 4 terembiztos 800—800 ftal, ezenfelül mindnyájan 200 frt szálláspénzt és 150 frt ruha-illetéket is kapván. Végül 1 naplószerkesztő-segéd 1000 frt fizetés és 200 frt szálláspénzzel.

\* **Nagy-Bánya városát** e hó 4-kén nagy csapás érte; ugyanis: az a monumentális, országhírű, néhány évtized óta magában álló, 36 öl magas torony, melyet dicső emlékezetű Hunyadi János építtetett, s mely a mellette volt templommal együtt villámcsapás következtében már eddig kétizben, ugyanis 1561. s 1769-ben leégett, május 4-kén esti féltiz óratájban beleütött villám következtében, ismét tűz martaléka lett. A templom 1561. évben villám által sújtva, leégett. A torony maga 1619-ik évben megújítottatott. 1769. augusztus 25-kén ismét villám által leégett. 1770-dik évben újból fölépíttetett. Máj. 4-kén este 9 óra tájban rettenetes dörgés rázta meg a levegőt, s néhány percz mulva lángba borult a torony földézete és valamennyi haranggal odaégett egész fa-alkotmánya. Tehát épen egy század mulva, és már harmadszor égett le. Mintha századoknak kellene megczáfolni a királyi leiratokból ismert „prudentes ac circumspecti“ elnevezést, mely érdemes kifejezést a toronynyal együtt egy villámhárítóra szánt költséggel megóvhattuk volna.

\* **A hangyák**, mint az erdészet szövetségesei. Az „Erd. Lapok“-ban olvassuk, hogy a német szövetség több államaiban a hangyák, mint az erdőkre nézve ártalmas férgek ellenségei, különös oltalmában részesülnek a törvénynek. Meg van t. i. tiltva a hangyaszombékok széthányása és a hangyatojás szedése. Sőt e védelmet az illető államok nem csak saját területükön akarják életbeléptetni, hanem hasonló rendőri intézkedés életbeléptetésére körlevél által felhívta a szövetségnek többi államait is.

## Bécsi börzei árkelet.

(1869. máj 14-én.)

|                    |        |
|--------------------|--------|
| 5% metalliques     | 61.15  |
| 5% nemzeti kölcsön | 69.—   |
| 1860 államkölcsön  | 99.40  |
| Bankrészvénny      | 739.—  |
| Hitelrészvénny     | 278.90 |
| London             | 123.85 |
| Ezüst              | 121.—  |
| Arany              | 5.85   |

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

**SZÁSZ BÉLA.**

# HIRDETMÉNYEK.

➡ Már az első részletfizetés biztosítja az egész nyereményt! ➡

(46)

**100 db. 45 frankos vagy 21 ezüst forintos**

## Majlándi sorsjegyre

**összeállított játzó-társulat 20 részvényre,  
összesen 4500 frank értékben.**

A „Magyar Fortuna” című sorsjegy- és tőzsde-lap feladatán tűzte ki minden időben oda működni, hogy megrendelő közönsége a sorsjegyjátékokban lehető legelőnyösebben vehessen részt, és azonkívül, hogy nem csak legkisebb, de legnagyobb nyerőt is csinálhat, befektetett pénze tőkésítve van, s abból egy krajczár sem veszhet el.

Mostanság nincsen előnyösebb, biztosabb és több sikert nyújtó sorsjegy-intézmény, mint az, melyet mi 100 db. 45 frankos Majlánd városi sorsjegyből állítottunk össze, s melyet gyors kelendőse miatt korán kívánunk ajánlani a tisztelt közönség figyelmébe.

A majlándi 45 frankos sorsjegyek hiteles és biztos voltát nem szükséges dicsérni, mert az, hogy Majlánd városa minden ingó és ingatlan vagyonával jótáll értük, eléggé kezkesedik. **Négyszer** huzatnak minden évben, és pedig: április, július, október és január hónapok elsőjén; a főnyerő 100,000 frank a legkisebb 46—60 frank; ezenkívül háboru esetében nem mint a többi értékpapírok, hatolnak lefelé, hanem ellenkezőleg, értékük az agióval emelkedik, mert arany- és ezüstre vannak alapítva.

Első részletül 10 frt fizetendő, a többi részlet pedig havonként 5 frtjával 20 hónap alatt törlesztendő.

Az utolsó részlet beküldése alkalmával minden egyes résztvevő 5 db. 45 frankos eredeti majlándi sorsjegyet kap ki, melyek a husz hónapon át befizetett összeget teljes értékben képviselik, a mellett, hogy a résztvevő a huzáson át 100 db. sorsjegy nyere-ményére ingyen játszott.

Mennyire kapósok ezen sorsjegyek és a társulatok, melyeket belőlük összeállítottunk, már az is kimutatja, hogy egyedül magunk 3 hónap lefolyása alatt többet elhelyeztünk 40,000 db-nál, minélfogva két dologra lehet következtetést vonni.

1-szor. A sorsjegyek árának nagyon fel kell emelkednie.

2-szor. Ha a szerencse csak egy kissé kedvez, a főnyerőt az általunk részletre eladott sorsjegyek valamelyike kell hogy csinálja.

Intézményünkkel feltárjuk a közönség előtt a szerencse kapuját, minden egyes ember beléphet a szerencsetársulatba a nélkül, hogy a többi résztvevővel legkevesebbet is gondolna, mert ezeknek összegyűjtéséről mi gondoskodunk.

Hogy azonban önként alakuló 20 tagból álló társulatoknak és egyes gyűjtőknek, kik husz résztvevőt jelentenek be, kedvezményt nyel szolgálunk, akár két eredeti 45 frankos majlándi jegyet küldünk meg azonnal akár pedig a két sorsjegy teljes értékét aranyban kifizetjük.

A lotto-gyűjtőket s más üzletembereket, kik nyilvános bizományi vagy utazókként járnak be a vidékeket, felszólítjuk társas-játékaink eladására, illetőleg terjesztésére, s nekik lehető legnagyobb provisiót biztosítunk.

Leginkább hisszük azonban, hogy a vidéken lakó tisztelt közönség értelmisége között lesznek olyanok, kik e társulatok czélszerűségét megértvén, résztvevőket gyűjteni fognak.

Ugyanott pénz kölcsön kapható értékpapírokra, sorsjegyekre, arany-, ezüst-ékszerekre a legmérsékeltabb kamatra; továbbá mindennemű sorsjegyek, egész- és részletfizetések mellett, igérvények minden huzáshoz találhatók. Miatán ilyennemű megrendeléseket elfogad erdélyi egyedüli bizományosom **Pálffy Mihály** ur M.-Vásárhelytt.

**Fischer M. L.,**

váltóüzlet-tulajdonos és a „Magyar Fortuna” cz. sorsjegy-lap szerkesztő-tulajdonosa,  
hatvani utca, 16. szám. Pesten.

A hitelességet a törvényesített bélyeg garantirozza, mely minden részlet-iven rajta van.

➡ Már az első részletfizetés is biztosítja az egész nyereményt! ➡

Biztos és bizonyos a nyeremény!

Biztos és bizonyos a nyeremény!

(50)

## Felhívás

jégkárok elleni biztosításra.

### A „VICTORIA” biztosító-társaság

alólírt vezérügynöksége tisztelettel hívja fel a t. közönséget a folyó idényben jégkár elleni biztosításait

nála tenni meg.

Biztosíthatók jég ellen mindennemű mezei termények, mint takarmány-füvek, törökbuza, kalászos-gabonák, kereskedelmi növények, dohány, szőlő, komló stb.

A tavaly is részünkbe jutott tömeges pártoláshól kiindulva, biztosítóinknak más társaságok felett rendkívüli előnyöket nyújtunk, a mennyiben mindjárt a biztosítás fölvételekor a különben is olcsóbbra szabott rendes díjnak

**10 száztóliát**

elengedjük, nem tevéen függővé ezen kedvezményt azon bizonytalan esetlegtől, valjon a biztosított tárgyakat el fogja-e verni a jég vagy sem, s azonfelül biztosításokat váltóra is fogadunk el.

A „VICTORIA” mint országszerte tudva van, kárait a bejelentés után azonnal, teljesen és igazságosan rendezi és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással, nyomtatványokkal stb. a vidék minden főbb pontjain felállított ügynökségek szolgálnak, hova fordulni sziveskedjék.

A „VICTORIA” biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvárrt.

(56)

## Fürdői hirdetmény.

Alólírotnak van szerencseje, a fürdőt használni szokott és ohajtó n. é. közönség tudomására hozni, hogy a folyó évi

### FÜRDŐ IDÉNYRE,

a „homoródi fürdő vendéglőjét” haszonbérbe vette, hol is a legizletesbb étkek és italokkal a tisztelt fürdő közönséget ellátni szerencsésének fogja tartani s a pontos és jutanyos kiszolgálásról gondoskodand. M.-Vásárhelytt, 1869. május 12-én.

**Müller Soma.**